



Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija 80 - 2011
03. november 2011

Sklepi voditeljev EU in evroobmočja o krepitvi zmogljivosti sklada EFSF, o rekapitalizaciji bank, o pomoči Grčiji

Odločitev o krepitvi zmogljivosti reševalnega sklada EFSF na vsaj 1000 milijard evrov, o odpisu 50 odstotkov zasebnih dolgov Grčije, o novi pomoči Grčiji in o povišanju deleža najbolj kakovostnega kapitala bank, so sprejeli voditelji 17 članic z evrom na zasedanju evroobmočja in vseh 27 članic EU na zasedanju Evropskega sveta v nedeljo, 23. oktobra, in v sredo, 26. oktobra.

Sklepi voditeljev evroobmočja

Vključitev zasebnega sektorja je bistvena za doseg vzdržnosti grškega dolga. Vključitev zasebnega sektorja bi morala skupaj z ambicioznim programom reform za grško gospodarstvo zagotoviti zmanjšanje grškega dolga do leta 2020 na 120 odstotkov. Zato so voditelji pozvali Grčijo, zasebne vlagatelje in vse zadevne strani, naj se dogovorijo o prostovoljni izmenjavi obveznic z nominalnim zmanjšanjem ocenjenega grškega dolga zasebnim vlagateljem za 50 odstotkov.

To pomeni, da bodo zasebni vlagatelji delnice, ki jim poteče rok za poplačilo, zamenjali z novimi po za 50 odstotkov nižji ceni. Da bi bil ta posel zanje zanimiv, bodo države članice z evrom za nove obveznice zagotovile garancije v višini 30 milijard evrov. Države članice pa so na podlagi navedenega pripravljene zagotoviti Grčiji dodatno financiranje do 100 milijard evrov do leta 2014, vključno s potrebno dokapitalizacijo grških bank. O novem programu bi se morali dogovoriti do konca leta 2011, izmenjava obveznic pa bi morala steči v začetku leta 2012. Dogovor tudi predvideva, da bo pri novi pomoči Grčiji tako kot do zdaj sodeloval tudi Mednarodni denarni sklad (IMF).

Voditelji so sklenili, da se strinjajo z dvema osnovnima možnostma za povečanje sredstev evropskega sklada za finančno stabilnost (EFSF).

1. Zagotavljanje boljše kreditne kvalitete za nove dolgove, ki jih izdajajo države članice, in s tem znižanje stroškov financiranja. Zasebnim vlagateljem bi ponudili možnost takšnega zavarovanja pred tveganji pri nakupu obveznic na primarnem trgu. Enostavno povedano to pomeni, da bi EFSF zagotovil garancijo bankam, ki bi se odločile kupiti obveznice od problematičnih držav. Namesto, da bi EFSF sam kupil 1 obveznico, kar počne zdaj, bi bankam, ki bi se odločile kupiti vsaka po 1 obveznico, zagotovil garancijo v višini 20 do 25 odstotkov. Tako bi država namesto 1 lahko prodala 4 ali 5 obveznic, ki jih sicer zaradi prevelikega tveganja nobena banka ne bi hotela kupiti. Če bi bilo treba državi, ki izda te obveznice, recimo enako kot zdaj Grčiji del dolga odpisati, bi banke seveda 20 ali 25 odstotkov dobile vrnjenih od EFSF.

2. Maksimiranje načinov financiranja EFSF s kombinacijo virov zasebnih in javnih finančnih institucij in vlagateljev, ki se lahko zagotovi prek pravnih oseb s posebnim namenom lastninjenja. To bo povečalo znesek razpoložljivih sredstev za podaljšanje posojil, dokapitalizacijo bank in nakup obveznic na primarnih in sekundarnih trgih. Poenostavljeno povedano bi EFSF ustanovil posebno pravno osebo, na katero bi položil kapital in bi s tem pritegnil še sklade zasebnega kapitala, recimo kitajski državni sklad in druge sklade, da bi nakazali svoj kapital. S tem denarjem bi potem ta pravna oseba kupovala

obveznice prezadolženih držav. Tudi v tem primeru bi del rizika prevzel EFSF in bi bil prvi, ki bi pokrill izgubo v primeru nezmožnosti poplačila obveznic.

Pričakovani učinek finančnega vzvoda vsake izmed možnosti bo različen, odvisno od specifičnih lastnosti in tržnih pogojev, vendar bi lahko bil do štiri- ali petkratn, navajajo voditelji. To pomeni, da bi imel EFSF za kredite prezadolženim državam in tudi za rekapitalizacijo bank, pa nakup obveznic prezadolženih držav namesto sedanjih 440 milijard evrov na voljo bistveno več, vsaj 1000 milijard evrov. Kako do tega priti, je še odprto in bo znano novembra.

Sklepi Evropskega sveta oziroma voditeljev vseh 27 članic EU

Ukrepi za ponovno vzpostavitev zaupanja v bančni sektor (bančni sveženj) so nujni in potrebni za poostreitev bonitetnega nadzora bančnega sektorja EU. S temi ukrepi je treba zagotoviti srednjeročno financiranje bank, da bi preprečili omejevanje kreditiranja in omogočili nadaljnje kreditiranje realnega gospodarstva ter uskladili ukrepe za uresničitev navedenega; povečati kakovost in višino bančnega kapitala, da bi banke vzdržale pretrese, in to povečanje pokazati na zanesljiv in usklajen način.

V trenutnih tržnih razmerah ni mogoče enostavno ponovno uporabiti rešitve iz leta 2008, ko so imele države popolno diskrecijsko pravico pri vzpostavljanju likvidnostnih shem. Zato je potreben resnično usklajen pristop na ravni EU glede vstopnih meril, določanja obresti in pogojev. Komisija bi morala skupaj z EBA, EIB in ECB takoj začeti iskati poti za uresničitev tega cilja.

Obstaja široko soglasje, da je po 30. septembru 2011 potrebno znatno povečanje deleža najkakovostnejšega kapitala na 9 odstotkov, pa tudi, da je treba na podlagi tržne ocene izpostavljenosti državnemu dolgu ustvariti začasne rezerve, ki jih upravičujejo izjemne okoliščine. Cilj glede višine kapitala bo moral biti dosežen do 30. junija 2012 na podlagi načrtov, dogovorjenih z nacionalnimi nadzorniki in usklajenih z Evropsko bančno agencijo (EBA). Tako skrbno vrednotenje ne bi vplivalo na ustrezna pravila finančnega poročanja.

Nacionalni nadzorni organi morajo pod okriljem EBA zagotoviti, da načrti bank za okrepitev kapitala ne bodo pripeljali do prekomernega zmanjševanja finančnega vzvoda, vključno z nadaljnjim kreditiranjem realnega gospodarstva ter upoštevanjem trenutnih ravni izpostavljenosti skupin, vključno z njihovimi podružnicami v vseh državah članicah, ob zavedanju, da je treba preprečiti vsak nepotreben pritisk na podaljševanje kreditnih rokov v državah članicah gostiteljicah oziroma na trge z državnimi dolgovi.

EBA je ocenila, da bo za rekapitalizacijo evropskih sistemskih bank treba zagotoviti 106 milijard evrov, od tega za sistemske banke v Sloveniji 297 milijonov evrov. V letošnje obremenilne (stresne) teste sta bili iz Slovenije vključeni NLB in NKBM.

Banke bi morale najprej izkoristiti zasebne vire kapitala, vključno s prestrukturiranjem in konverzijo dolga v neposredne naložbe. Dokler cilj ne bo dosežen, bi morale za banke veljati omejitve pri razdeljevanju dividend in bonusov. Nacionalne vlade bi morale zagotoviti pomoč, če bi bilo to potrebno, če pa takšne pomoči ne bi mogle zagotoviti, bi bilo treba dokapitalizacijo v državah članicah evroobmočja financirati s posojili iz EFSF.

Koristne informacije:

- Izjava s sklepi vrha evroobmočja:
- http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/SL/ec/125665.pdf
- Sklepi Evropskega sveta:
- http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/SL/ec/125639.pdf

Pripravila:
Darja Kocbek